ZBIERKA ZÁKONOV
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Ročník 1976

Vyhlásené: 29.10.1976 Vyhlásená verzia v Zbierke zákonov Slovenskej republiky

Obsah tohto dokumentu má informatívny charakter.

124

PREDSEDNÍCTVO FEDERÁLNEHO ZHROMAŽDENIA

vyhlasuje úplné znenie zákona č. 53/1966 Zb. o ochrane poľnohospodárskeho pôdneho fondu, ako vyplýva zo zmien a doplnení vykonaných zákonom z 23. júna 1976 č. 75 Zb. Zákon o ochrane poľnohospodárskeho pôdneho fondu

Národné zhromaždenie Československej socialistickej republiky sa uznieslo na tomto zákone: vyhlasuje Národné zhromaždenie Československej socialistickej republiky sa uznieslo na tomto zákone:

ČASŤ I
Poľnohospodársky pôdny fond

§ 1

(1) Poľnohospodársky pôdny fond je základným prírodným bohatstvom našej krajiny, nenahraditeľným výrobným prostriedkom umožňujúcim dosiahnuť sebestačnosť vo výrobe základných potravín a je jednou z hlavných zložiek životného prostredia. Ochrana poľnohospodárskeho pôdneho fondu, jeho zveľaďovanie, využívanie a rozširovanie patrí k popredným úlohám našej socialistickej spoločnosti.

(2) Poľnohospodárskym pôdnym fondom je poľnohospodárska pôda obhospodarovaná (orná pôda, chmeľnice, vinice, záhrady, ovocné sady, lúky, pastviny) a pôda, ktorá bola a má byť naďalej poľnohospodársky obhospodarovaná, ale dočasne obrábaná nie je.

(3) Do poľnohospodárskeho pôdneho fondu patria aj pozemky, ktoré síce neslúžia bezprostredne poľnohospodárskej výrobe, avšak sú pre ňu nepostrádateľné, ako poľné cesty, pozemky so zariadením dôležitým pre poľné závlahy, vodné nádrže a rybníky potrebné pre poľnohospodársku výrobu, hrádze slúžiace na ochranu pred zamokrením alebo záplavou, ochranné terasy proti erózii a pod.

(4) O tom, že ide podľa odsekov 2 a 3 o súčasti poľnohospodárskeho pôdneho fondu, rozhoduje v pochybnostiach orgán ochrany poľnohospodárskeho pôdneho fondu.

ČASŤ II
Rozširovanie poľnohospodárskeho pôdneho fondu, jeho využitie na poľnohospodársku výrobu a zmeny kultúr vnútri fondu

§ 2
Rozširovanie poľnohospodárskeho pôdneho fondu

(1) Orgány ochrany poľnohospodárskeho pôdneho fondu v spolupráci s orgánmi štátneho hospodárskeho riadenia poľnohospodárstva zisťujú v obciach pozemky, ktoré by sa mali vyhlásiť za súčasť poľnohospodárskeho pôdneho fondu (§ 1).

(2) Ak orgán ochrany poľnohospodárskeho pôdneho fondu zistí, že také pozemky (odsek 1) sú v správe nepoľnohospodárskej organizácie, ktorá ich v celom rozsahu hospodárne pre svoju prevádzku nevyužíva alebo ich na nepoľnohospodárske účely nevyhnutne nepotrebuje, prerokuje s ňou spôsob ich využitia, prípadne ich častí pre poľnohospodársku výrobu alebo ich prevod na socialistickú poľnohospodársku organizáciu po uvedení do stavu, ktorý umožňuje poľnohospodárske obhospodarovanie.

(3) Orgán ochrany poľnohospodárskeho pôdneho fondu vyhlásenie pozemkov za súčasť poľnohospodárskeho pôdneho fondu (odsek 1) a opatrenia na ich využitie pre poľnohospodársku výrobu (odsek 2) vopred dohodne s orgánom územného plánovania a prerokuje s dotknutou organizáciou, prípadne s jej nadriadeným orgánom alebo organizáciou.

§ 3
Rozširovanie ornej pôdy

Orgány ochrany poľnohospodárskeho pôdneho fondu zisťujú v obvode svojej pôsobnosti poľnohospodárske pozemky, pri ktorých doterajšie hospodárske využitie je menej výnosné ako pri ornej pôde, prerokujú ich premenu na ornú pôdu s orgánmi štátneho hospodárskeho riadenia poľnohospodárstva a užívateľmi (vlastníkmi) pôdy a v odôvodnených prípadoch im ju môžu uložiť; premenu spravidla uložia, ak zistia, že bez súhlasu príslušného orgánu bola pôvodne orná pôda premenená na inú poľnohospodársku pôdu. Premenu chmeľníc, viníc a ovocných sadov na ornú pôdu nemožno takto uložiť.

§ 4
Zmeny kultúr vnútri poľnohospodárskeho pôdneho fondu

Na vykonanie zmien kultúr vnútri fondu treba povolenie orgánu ochrany poľnohospodárskeho pôdneho fondu. Toto povolenie netreba, ak ide o zmenu poľnohospodárskeho pozemku-s výnimkou chmeľníc, viníc a ovocných sadov-na ornú pôdu. Orgán ochrany poľnohospodárskeho pôdneho fondu si pred rozhodnutím vyžiada stanovisko orgánu štátneho hospodárskeho riadenia poľnohospodárstva; ak ide o premenu na chmeľnicu, vinicu, záhradu alebo ovocný sad, rozhodne po dohode s orgánom územného plánovania.

§ 5
Využitie poľnohospodárskych pozemkov

(1) Užívatelia (vlastníci) poľnohospodárskej pôdy sú povinní túto pôdu intenzívne a racionálne využívať na poľnohospodársku výrobu, neustále zvyšovať jej úrodnosť a riadne udržiavať aj ostatné pozemky patriace do poľnohospodárskeho pôdneho fondu. Za tým účelom môžu orgány ochrany poľnohospodárskeho pôdneho fondu uložiť užívateľom (vlastníkom) týchto pozemkov vykonať na vlastný náklad potrebné opatrenia.

(2) Pri ukladaní opatrení podľa odseku 1 prihliada orgán ochrany poľnohospodárskeho pôdneho fondu na účelnosť a hospodárnosť, sleduje najmä, aby ukladané opatrenia boli pre užívateľov (vlastníkov) pozemku únosné a úmerné predpokladaným výsledkom. Opatrenia vopred prerokuje s užívateľmi (vlastníkmi) pozemku, prípadne aj s organizáciou im nadriadenou.

§ 6

Ustanovenia § 3 a 5 sa nevzťahujú na pozemky do výmery 800 m^2, na ktorých je postavený rodinný domček, ďalej na pozemok do výmery 400 m^2, na ktorom je postavená rekreačná chata, alebo na pozemok do výmery 400 m^2, na ktorom je zriadená záhradka.

ČASŤ III
Zásady ochrany poľnohospodárskeho pôdneho fondu

§ 7

(1) Poľnohospodársky pôdny fond je určený na poľnohospodársku výrobu a žiadna jeho súčasť nesmie sa jej odňať na iné účely, pokiaľ o jej odňatí poľnohospodárskej výrobe sa nerozhodlo podľa tohto zákona (časť V).

(2) Na poľnohospodárske účely treba použiť predovšetkým nepoľnohospodársku pôdu, najmä nezastavané a nedostatočne využité pozemky v zastavanom území sídlisk a závodov, stavebné preluky a plochy získané zbúraním prežitých budov a zariadení. Ak však musí v nevyhnutných prípadoch odôvodnených spoločenským záujmom dôjsť k odňatiu súčastí poľnohospodárskeho pôdneho fondu alebo k sťaženiu jeho využitia, treba najmä:

a) chrániť poľnohospodársku pôdu predovšetkým v produkčných poľnohospodárskych oblastiach a čo najmenej narušovať organizáciu poľnohospodárskeho pôdneho fondu,

b) použiť v prvom rade poľnohospodársku pôdu horšej akosti a chrániť najmä ornú pôdu a poľnohospodársku pôdu, na ktorej sa plánom rozvoja poľnohospodárskej výroby zabezpečujú opatrenia na zvýšenie intenzity výroby,

c) odnímať poľnohospodárskej výrobe len najnutnejšiu plochu poľnohospodárskej pôdy, a to aj keď ide o účelové poľnohospodárske stavby, a zabrániť roztrieštenej výstavbe,

d) vykonávať skrývku kultúrnych vrstiev pôdy a opatrenia na jej hospodárne využitie,

e) umiestňovať výstavbu tak, aby čo najmenej narušovala záujmy poľnohospodárskej výroby,

f) narušenú poľnohospodársku pôdu rekultivovať,

g) zúrodňovať iné poľnohospodárske pozemky alebo rekultivovať inú pôdu,

h) pri umiestňovaní smerových a líniových stavieb (§ 12) čo najmenej sťažovať obhospodarovanie poľnohospodárskeho pôdneho fondu,

ch) po skončení výstavby bez meškania vykonať takú terénnu úpravu, aby poľnohospodárska pôda dotknutá pri výstavbe bola spôsobilá na ďalšie obrábanie.

§ 7a

(1) Poľnohospodárskej výrobe sa nesmie odnímať:

a) orná pôda vedená v 1. a 2. bonitnej triede, a ak v obci takej pôdy niet, orná pôda vedená vo dvoch najlepších bonitných triedach,

b) orná pôda, na ktorej sú vykonané investičné opatrenia na zvýšenie intenzity poľnohospodárskej výroby,

c) poľnohospodárska pôda, na ktorej sú chmeľnice, vinice, intenzívne obhospodarované sady a zeleninárske plochy.

(2) V osobitne odôvodnených prípadoch sa môže dať súhlas na odňatie poľnohospodárskej pôdy uvedenej v odseku 1, ak pozemok treba na uskutočnenie mimoriadne dôležitej investičnej akcie alebo na ťažbu, ktoré nemožno uskutočniť na inej pôde, ak ide o pozemky v zastavanom území obce alebo o rozptýlené pozemky s nepatrnou výmerou. Vláda republiky si môže vyhradiť, v ktorých prípadoch bude rozhodnutie orgánu ochrany poľnohospodárskeho pôdneho fondu podmienené jej súhlasom.

(3) Na účely zalesnenia, prípadne na zaradenie medzi pozemky, ktoré nemožno poľnohospodársky obrábať,[1]) možno z poľnohospodárskeho pôdneho fondu odňať len tie, o ktorých sa dokáže, že ide o pozemky extrémne svahovité alebo ohrozené eróziou, o kamenité pozemky, pozemky trvale zamokrené bez možnosti odvodnenia, pozemky s nepatrnou hĺbkou ornice alebo pozemky neprístupné mechanizácii, prípadne pozemky nespôsobilé na poľnohospodársku rekultiváciu alebo inak nespôsobilé na poľnohospodárske využívanie.

(4) Poľnohospodárska pôda sa nesmie odnímať poľnohospodárskej výrobe na výstavbu rekreačných chát a rekreačných objektov.

ČASŤ IV
Ochrana poľnohospodárskeho pôdneho fondu

§ 8
Pri územnoplánovacej činnosti

(1) Aby sa ochrana poľnohospodárskeho pôdneho fondu pri územnoplánovacej činnosti vykonávanej podľa osobitných predpisov[2]) včas zabezpečila, sú orgány územného plánovania a spracovatelia územnoplánovacej dokumentácie povinní spravovať sa zásadami tejto ochrany (§ 7 a § 7a). Pri spracúvaní územnoplánovacej dokumentácie sú spracúvatelia povinní navrhnúť a zdôvodniť riešenie, ktoré je z hľadiska ochrany poľnohospodárskeho pôdneho fondu a ostatných spoločenských záujmov najvýhodnejšie; pritom vyhodnotia predpokladané straty na poľnohospodárskej výrobe a odvody za odňatie poľnohospodárskej pôdy tejto výrobe (§ 16 a nasl.), a to spravidla v porovnaní s iným možným riešením. Ak ide o spracovanie územných plánov sídelných útvarov, sú spracovatelia povinní vyhodnocovať aj predpokladanú ekonomickú újmu (§ 23) a opatrenia smerujúce na jej odstránenie; podklady na vyhodnotenie tejto újmy spolu s návrhom opatrení na jej odstránenie zabezpečia na žiadosť a náklady orgánov územného plánovania orgány štátneho hospodárskeho riadenia poľnohospodárstva.

(2) Návrhy územných plánov veľkých územných celkov, sídelných útvarov a zón musia byť už v období spracovania predbežných návrhov prerokované s orgánmi štátneho hospodárskeho riadenia poľnohospodárstva a s orgánmi ochrany poľnohospodárskeho pôdneho fondu a pred schválením opatrené súhlasom orgánu ochrany poľnohospodárskeho pôdneho fondu; na udelenie tohto súhlasu sa nevzťahujú všeobecné predpisy o správnom konaní.

(3) Územné rozhodnutie,[3]) ktorým má byť dotknutý poľnohospodársky pôdny fond, nemožno vydať, pokiaľ nebol daný predchádzajúci súhlas podľa § 13a.

§ 9
Pri spracúvaní návrhov na určenie dobývacích priestorov

(1) Organizácie oprávnené ťažiť nerasty sú povinné spravovať sa pri spracúvaní návrhov na určenie dobývacích priestorov podľa osobitných predpisov[4]) zásadami ochrany poľnohospodárskeho pôdneho fondu (§ 7 a § 7a). Sú povinné navrhnúť a zdôvodniť také riešenie,

ktoré je z hľadiska ochrany poľnohospodárskeho pôdneho fondu a ostatných spoločenských záujmov najvýhodnejšie; pritom vyhodnocujú predpokladané straty na poľnohospodárskej výrobe s prihliadnutím na možnosti rekultivácie a na odvody za odňatie pôdy tejto výrobe, a to v porovnaní s iným možným riešením.

(2) Návrhy na určenie dobývacích priestorov sa musia prokovať s orgánmi štátneho hospodárskeho riadenia poľnohospodárstva a s orgánmi ochrany poľnohospodárskeho pôdneho fondu a pred schválením opatriť súhlasom orgánu ochrany poľnohospodárskeho pôdneho fondu; na udelenie tohto súhlasu sa nevzťahujú všeobecné predpisy o správnom konaní.

§ 10
Pri spracúvaní prípravnej dokumentácie stavieb

(1) Pri spracúvaní prípravnej dokumentácie stavieb sú investori povinní spravovať sa zásadami ochrany poľnohospodárskeho pôdneho fondu (§ 7 a § 7a) a na základe prepočtu ekonomickej efektívnosti navrhovať umiestnenie investície tak, aby z hľadiska ochrany poľnohospodárskej výroby s prihliadnutím na ostatné celospoločenské záujmy došlo k čo najmenším stratám poľnohospodárskaj pôdy; pokiaľ riešenie nie je jednoznačné, navrhovať umiestnenie investície v alternatívach.

(2) Návrh na schválenie projektovej úlohy, v ktorej sa predpokladá odňatie poľnohospodárskej pôdy poľnohospodárskej výrobe, sa musí doložiť predchádzajúcim súhlasom podľa § 13a.

(3) Návrh trás nadzemných a podzemných vedení musí byť opatrený súhlasom orgánu ochrany poľnohospodárskeho pôdneho fondu; na udelenie tohto súhlasu sa nevzťahujú všeobecné predpisy o správnom konaní.

§ 11
Pri ťažobnej a priemyslovej činnosti

Aby sa zabránilo škodám na poľnohospodárskom pôdnom fonde pri ťažobnej a priemyslovej činnosti, prípadne aby sa tieto škody obmedzili na čo najmenšiu mieru, sú organizácie vykonávajúce tieto činnosti povinné spravovať sa zásadami ochrany poľnohospodárskeho pôdneho fondu (§ 7 a § 7a), najmä:

a) oddelene skrývať vrchnú kultúrnu vrstvu pôdy, prípadne i hlbšie uložené zeminy schopné zúrodnenia na celej prevádzkou dotknutej ploche a postarať sa o ich hospodárne využitie alebo riadne uskladnenie na účely rekultivácie alebo v ekonomicky odôvodnených prípadoch zabezpečiť na vlastný náklad ich odvoz a rozloženie na plochy určené orgánom ochrany poľnohospodárskeho pôdneho fondu na zúrodnenie;

b) ukladať odpratávacie hmoty vo vyťažených priestoroch, a ak to nie je možné alebo hospodársky odôvodnené, uložiť ich v prvom rade na neplodných plochách alebo na plochách horšej akosti, ktoré boli za tým účelom odňaté poľnohospodárskej výrobe;

c) vykonávať už v priebehu prevádzky, najmä ťažby vhodné úpravy narušených pozemkov tak, aby tvarom, uložením zeminy a vodnými pomermi boli pripravené na rekultiváciu, na zúrodnenie, prípadne na iné hospodárske využitie;

d) vykonávať podľa schválených plánov sústavnú rekultiváciu narušených pozemkov a pozemkov určených na opätovné poľnohospodárske využitie tak, aby sa vytvorilo také pôdne prostredie, ktoré by umožňovalo využiť rekultivované pozemky na poľnohospodársku výrobu;

e) pred zrušením prevádzky predložiť orgánu ochrany poľnohospodárskeho pôdneho fondu na scválenie plán na dokončenie pôdnych úprav a prác na zahladenie následkov ťažby alebo inej priemyslovej činnosti;

f) dbať na to, aby sa čo najmenej narušila organizácia poľnohospodárskeho pôdneho fondu;

g) urobiť opatrenia na zabránenie, prípadne na najúčinnejšie obmedzenie úniku tuhých a plynných látok poškodzujúcich poľnohospodársku pôdu a výrobu.

§ 12
Pri projektovaní a výstavbe smerových a líniových stavieb a pri geologickom a hydrogeologickom prieskume

(1) Pri projektovaní a výstavbe smerových a líniových stavieb (ciest, dráh, nadzemných a podzemných vedení, vodohospodárskych smerových stavieb, kanálov a pod.) musí investor dbať na to, aby sa čo najmenej narušila organizácia poľnohospodárskeho pôdneho fondu a urobili také opatrenia, aby doterajšia sieť odvodňovacích, zavlahových a iných zariadení pre poľnohospodársku výrobu naďalej plnila svoju úlohu.

(2) Investori nadzemných vedení sú povinní na vlastný náklad urobiť také opatrenia, aby sa nadzemným vedením neznemožnilo riadne obhospodarovanie doterajších poľnohospodárskych pozemkov, najmä chmeľníc a viníc, a ich obnova.

(3) Pri geologickom a hydrogeologickom prieskume a pri budovaní, opravách a údržbe nadzemných a podzemných vedení na poľnohospodárskych pozemkoch sú prevádzatelia týchto prác povinní postupovať v súlade so zásadami ochrany poľnohospodárskeho pôdneho fondu a poľnohospodárskej výroby, najmä sú povinní:

a) včas prerokovať zamýšľané vykonávanie prác s orgánmi ochrany poľnohospodárskeho pôdneho fondu, s orgánom štátneho hospodárskeho riadenia poľnohospodárstva a s užívateľom pôdy,

b) pred začatím prác vykonať skývku kultúrnej vrstvy pôdy, pokiaľ v odôvodnených prípadoch orgán ochrany poľnohospodárskeho pôdneho fondu nepovolí výnimku,

c) vykonávať práce na pozemku predovšetkým v čase vegetačného pokoja a po ich skončení uviesť pozemok do pôvodného stavu,

d) vykonávať práce tak, aby na poľnohospodárskych kultúrach a poľnohospodárskej pôde došlo čo k najmenším škodám.

(4) Prevádzatelia geologických a hydrogeologických prieskumných prác a investori stavieb nadzemných a podzemných vedení, ktoré si vyžiadajú odňatie poľnohospodárskej pôdy poľnohospodárskej výrobe na dobu dlhšiu ako jeden rok, sú povinní vyžiadať si na toto odňatie súhlas orgánu ochrany poľnohospodárskeho pôdneho fondu. Súhlas nahrádza predchádzajúci súhlas na odňatie pôdy poľnohospodárskej výrobe podľa § 13a.

ČASŤ V
Odňatie súčastí poľnohospodárskeho pôdneho fondu poľnohospodárskej výrobe

Oddiel 1
Odňatie poľnohospodárskej pôdy poľnohospodárskej výrobe

§ 13

(1) Na odňatie poľnohospodárskej pôdy poľnohospodárskej výrobe treba rozhodnutie orgánu ochrany poľnohospodárskeho pôdneho fondu

a) o udelení predchádzajúceho súhlasu podľa § 13a.

b) o odňatí poľnohospodárskej pôdy poľnohospodárskej výrobe podľa § 14.

(2) Poľnohospodársku pôdu možno odňať poľnohospodárskej výrobe trvale alebo dočasne.

(3) Dočasne možno poľnohospodársku pôdu odňať poľnohospodárskej výrobe najviac na 12 rokov.

§ 13a
Predchádzajúci súhlas

(1) Žiadosť o predchádzajúci súhlas podáva ten, v záujme ktorého sa má poľnohospodárska pôda odňať; ak ide o pôdu, ktorá sa má odňať na účely zalesnenia, prípadne zaradenia medzi pozemky, ktoré nemožno poľnohospodársky obrábať (§ 7a ods. 3), podáva žiadosť užívateľ (vlastník) tejto pôdy. Žiadosť sa podáva orgánu ochrany poľnohospodárskeho pôdneho fondu, v obvode ktorého leží najväčšia časť pôdy, ktorá sa má odňať.

(2) V žiadosti treba najmä zdôvodniť, či navrhnuté riešenie je z hľadiska ochrany poľnohospodárskeho pôdneho fondu a ostatných spoločenských záujmov najvýhodnejšie. K žiadosti sa pripojí najmä:

a) zhodnotenie ekonomického dosahu navrhnutého riešenia, a ak ide o podstatný zásah do hospodárenia socialistickej poľnohospodárskej organizácie, aj vyčíslenie ekonomickej ujmy s návrhom opatrení na jej odstránenie (§ 23),

b) plán rekultivácie, ak sa má pôda vrátiť na účely poľnohospodárskej výroby alebo inak rekultivovať,

c) stanovisko orgánu štátneho hospodárenia riadenia poľnohospodárstva a užívateľov (vlastníkov) pôdy.

(3) Pre vydanie rozhodnutia o udelení predchádzajúceho súhlasu je - s výnimkou ťažby nerastných surovín - rozhodujúci celkový konečný rozsah zamýšľaného odňatia poľnohospodárskej pôdy poľnohospodárskej výrobe. V rozhodnutí, ktorým sa udieľa predchádzajúci súhlas, sa určia zásadné podmienky, ktorými sa má zabezpečiť ochrana poľnohospodárskeho pôdneho fondu; ak ide o podstatný zásah do hospodárenia socialistickej poľnohospodárskej organizácie, určí sa ako ďalšia podmienka, že bude vyrovnaná ekonomická újma.

(4) V rozhodnutí, ktorým sa udieľa predchádzajúci súhlas, sa zároveň schváli plán rekultivácie [odsek 2 písm. b)]. Ak ide o lomovú (povrchovú) ťažbu uhlia alebo o geologicko-prieskumné práce (pri surovej nafte a zemnom plyne, najmä pri veľmi hlbokých vrtoch), môže sa v odôvodnených prípadoch určiť osobitný režim jeho vykonávania, najmä pokiaľ ide o jeho časové plnenie a ukončenie prác.

(5) Rozhodnutie o predchádzajúcom súhlase stratí platnosť, ak do 3 rokov odo dňa, keď nadobudlo právoplatnosť, nebola podaná žiadosť o vydanie rozhodnutia o odňatí. V odôvodnených prípadoch môže orgán ochrany poľnohospodárskeho pôdneho fondu platnosť predchádzajúceho súhlasu predĺžiť. Žiadosť o predĺženie treba podať pred uplynutím doby platnosti.

(6) O tom, či ide o podstatný zásah do hospodárenia socialistickej poľnohospodárskej organizácie, rozhoduje v pochybnostiach na návrh tejto organizácie alebo toho, pre koho sa pôda odníma, orgán ochrany poľnohospodárskeho pôdneho fondu, ktorý si vyžiada stanovisko orgánu štátneho hospodárskeho riadenia poľnohospodárstva.

(7) Ekonomickú ujmu vyčísli a návrh opatrení, ktorými sa má táto ujma odstrániť, vyhotoví na žiadosť a náklady toho, v záujme koho sa má poľnohospodárska pôda odňať, orgán štátneho hospodárskeho riadenia poľnohospodárstva.

§ 14
Rozhodnutie o odňatí poľnohospo- dárskej pôdy poľnohospodárskej výrobe

(1) O odňatí poľnohospodárskej pôdy poľnohospodárskej výrobe rozhoduje orgán ochrany poľnohospodárskeho pôdneho fondu, v obvode ktorého leží odnímaná poľnohospodárska pôda, prípadne jej najväčšia časť. Ak sa vyžaduje na rozhodnutie o odňatí poľnohospodárskej pôdy predchádzajúci súhlas podľa § 13a, je orgán ochrany poľnohospodárskeho pôdneho fondu viazaný týmto predchádzajúcim súhlasom.

(2) Orgán ochrany poľnohospodárskeho pôdneho fondu rozhoduje v súlade s predchádzajúcim súhlasom na základe upresneného návrhu žiadateľa na odňatie poľnohospodárskej pôdy poľnohospodárskej výrobe (pri stavbách upresneného podľa projektovej dokumentácie, pri ťažbe podľa plánu otvárky, prípravy a dobývania). V rozhodnutí uvedie presné plochy pôdy trvale alebo dočasne odnímanej poľnohospodárskej výrobe, predpíše odvody (§ 16 a nasl.) a upresní zásadné podmienky, za ktorých bol predchádzajúci súhlas udelený. Súčasne v rozhodnutí uloží povinnosť vykonať opatrenia v záujme ochrany poľnohospodárskeho pôdneho fondu, nakmä vykonať na vlastný náklad skrývku kultúrnej vrstvy pôdy, jej odvoz a rozloženie na mieste hospodárneho využitia a povinnosť uskutočniť rekultiváciu podľa plánu schváleného podľa § 13a. V odôvodnených prípadoch môže povoliť výnimku z povinnosti vykonať skrývku. Ak strany dojednali o odstránení ekonomickej újmy dohodu, ktorá je v súlade s právnymi predpismi, orgán ochrany poľnohospodárskeho pôdneho fondu túto dohodu svojim rozhodnutím schválil; inak rozhodne aj o povinnosti odstrániť ekonomickú újmu a určí lehotu na jej splnenie. Pri ukladaní opatrení musí dbať na ich účelnosť a hospodárnosť. Rozhodnutia pri rozsiahlajšej výstavbe, prípadne ťažbe vydáva postupne pre plochy, k odňatiu ktorých podľa postupu výstyvby, prípadne ťažby dochádza, aby sa odnímaná pôda až do použitia na nepoľnohospodárske účely využila pre poľnohospodársku výrobu.

(3) V prípadoch, v ktorých netreba predchádzajúci súhlas, rozhoduje orgán ochrany poľnohospodárskeho pôdneho fondu po preskúmaní dôvodov navrhovaného odňatia s prihliadnutím na straty na poľnohospodárskej produkcii. V rozhodnutí môže určiť podmienky odňatia.

(4) Orgán ochrany poľnohospodárskeho pôdneho fondu zašle odpis rozhodnutia o odňatí poľnohospodárskej pôdy poľnohospodárskej výrobe príslušnému orgánu geodézie a kartografie, ktorý plochy v rozhodnutí odňaté natrvalo poľnohospodárskej výrobe výjme z evidencie poľnohospodárskej pôdy; plochy dočasne odňaté z evidencie nevyníma a vedie ich v osobitnej evidencii.

Oddiel 2
Odňatie súčastí poľnohospodárske- ho pôdneho fondu, ktoré nie sú poľnohospodárskou pôdou

§ 15

(1) O odňatí súčastí poľnohospodárskeho pôdneho fondu, ktoré nie sú poľnohospodárskou pôdou, rozhoduje orgán ochrany poľnohospodárskeho pôdneho fondu, v obvode ktorého odnímaná súčasť, prípadne jej najväčšia časť leží, po preskúmaní dôvodov požadovaného odňatia s prihliadnutím na jeho dôsledky pre poľnohospodársku výrobu. V rozhodnutí môže určiť podmienky, za ktorých odňatie povoľuje; prizom musí prihliadať na ich účelnosť a hospodárnosť. Na rozhodnutie o odňatí netreba predchádzajúci súhlas.

(2) Odpis rozhodnutia doručí orgán ochrany poľnohospodárskeho pôdneho fondu príslušnému orgánu geodézie a kartografie.

ČASŤ VI
Odvody za odňatie poľnohospodárskej pôdy poľnohospodárskej výrobe a ekonomická ujma

§ 16

(1) Ten, na žiadosť koho sa poľnohospodárska pôda trvale alebo dočasne odníma poľnohospodárskej výrobe, je povinný zaplatiť Štátnemu fondu na zúrodnenie pôdy[5]) odvody v určenej výške.

(2) Vláda Československej socialistickej republiky ustanoví nariadením základné sadzby odvodov, ako aj rozsah zníženia týchto sadzieb pri lúkach a pastvinách a rozsah zvýšenia sadzieb

a) pri odňatí odvodnenej alebo zavlažovanej ornej pôdy, chmeľníc, viníc, intenzívne obhospodarovaných sadov a zeleninárskych plôch,

b) pri odňatí poľnohospodárskej pôdy na ukladanie odpadových hmôt (s výnimkou odpadov pri ťažobnej činnosti),

c) pri prekročení lehoty na vykonávanie rekultivačných prác určenej schváleným plánom rekultivácie.

§ 17
Odvody za trvalé odňatie poľnohospodárskej pôdy poľnohospodárskej výrobe

(1) Odvody za trvalé odňatie sa platia jednorazove.

(2) Pri trvalom odňatí je rozhodujúcou výmerou na určenie odvodov celá plocha odnímanej poľnohospodárskej pôdy. Pri bytovej výstavbe, pri výstavbe základného bytového technického a občianskeho vybavenia pre sústredenú bytovú výstavbu a pri poľnohospodárskej účelovej výstavbe je rozhodujúcou výmerou na určenie odvodov skutočne zastavaná plocha poľnohospodárskej pôdy, plocha použitá na komunikáciu alebo nádvorie a plocha určená na spevnenie, pri ochranných pásmach tá plocha, na ktorej je poľnohospodárska výroba celkom vylúčená.

§ 18
Odvody za dočasné odňatie poľnohospodárskej pôdy poľnohospodárskej výrobe

(1) Odvody za dočasné odňatie sa platia každoročne až do skončenia rekultivácie, po ktorej sa pôda vráti poľnohospodárskej výrobe.

(2) Odvody podľa odseku 1 sa platia aj pri trvalom odňatí poľnohospodárskej pôdy, ktorá sa podľa schváleného plánu rekultivácie

a) zalesní alebo sa na nej zriadi vodná plocha,

b) vráti poľnohospodárskej výrobe po uplynutí dlhšej doby ako 12 rokov,

a to tiež až do skončenia rekultivácie.

§ 19
Dodatočný predpis odvodov

Ak sa zistí, že použitie poľnohospodárskej pôdy na nepoľnohospodárske účely prekročilo dobu jedného roka [§ 22 písm. ch)], predpíše orgán ochrany poľnohospodárskeho pôdneho fondu, ktorý vydal rozhodnutie o odňatí, odvody podľa § 18, a to od času skutočného odňatia.

§ 20
Splatnosť odvodov

(1) Pri trvalom odňatí poľnohospodárskej pôdy poľnohospodárskej výrobe sú odvody splatné do 15 dní odo dňa, keď rozhodnutie o odňatí nadobudlo právoplatnosť. Pri dočasnom odňatí sú odvody splatné najneskoršie do konca každého kalendárneho roka, v ktorom odňatie trvá.

(2) Ak odvod nebol zaplatený včas a v plnej výške, vzniká povinnosť platiť z nezaplatených súm penále, ktoré tvorí, ak ide o organizácie, 0,05 % z dlžnej sumy za každý deň omeškania, a ak ide o občanov, 5 % dlžnej sumy ročne. Výška penále sa určí platobným výmerom. Penále je splatné do 15 dní odo dňa doručenia platobného výmeru. V odôvodnených prípadoch môže Ministerstvo financií Českej socialistickej republiky alebo Ministerstvo financií Slovenskej socialistickej republiky penále znížiť alebo odpustiť, prípadne určiť orgány a vymedziť ich oprávnenie na povoľovanie tejto úľavy.

§ 21
Zníženie výšky odvodov

(1) Organizáciám, ktoré podľa schváleného plánu vlastnými prostriedkami vykonajú alebo na vlastný náklad zabezpečia zúrodnenie alebo rekultiváciu, prípadne iné opatrenie investičnej alebo neinvestičnej povahy v záujme lepšieho využitia iných pozemkov, než ktoré boli pre ne odňaté z poľnohospodárskeho pôdneho fondu, alebo v záujme rozšírenia poľnohospodárskeho pôdneho fondu, sa môžu so súhlasom Ministerstva poľnohospodárstva a výživy Českej socialistickej republiky alebo Ministerstva poľnohospodárstva a výživy Slovenskej socialistickej republiky odvody znížiť o sumu zodpovedajúcu vynaloženým nákladom.

(2) Pri účelovej poľnohospodárskej výstavbe sa môžu v jednotlivých prípadoch novozaloženým organizáciám poľnohospodárskej výroby a poľnohospodárskych služieb a poľnohospodárskym organizáciám, v ktorých došlo k podstatnému rozšíreniu výrobnej činnosti alebo k značnému rozšíreniu členskej základne, so súhlasom Ministerstva poľnohospodárstva a výživy a Ministerstva financií Českej socialistickej republiky alebo Ministerstva poľnohospodárstva a výživy a Ministerstva financií Slovenskej socialistickej republiky odvody znížiť. Súhlas možno udeliť, len ak bolo rozhodnutie o odňatí vydané najneskoršie do 5 rokov od vzniku organizácie alebo od podstatného rozšírenia jej výrobnej činnosti alebo značného rozšírenia jej členskej základne. Odvody sa môžu znížiť najviac o 50 %.

(3) O znížení odvodov podľa odsekov 1 a 2 rozhoduje orgán ochrany poľnohospodárskeho pôdneho fondu, ktorý vydal rozhodnutie o odňatí.

§ 22
Oslobodenie od odvodov

Odvody za odňatie poľnohospodárskej pôdy poľnohospodárskej výrobe sa nepredpisujú, ak ide o odňatie

a) v zastavanom území obce,

b) na výstavbu líniových dopravných stavieb a na výstavbu letísk,

c) za účelom uskutočňovania investícií do pôdy na zintenzívnenie poľnohospodárskej výroby a zvýšenie jej produktivity a na ťažbu rašeliny na poľnohospodárske účely,

d) na zriadenie ochranných pásem I. stupňa zdrojov pitnej vody na hromadné zásobovanie obyvateľstva a užších ochranných pásem prírodných liečivých zdrojov,

e) za účelom jej začlenenia do lesného fondu v záujme účelnejšieho využitia alebo zaradenia medzi pozemky, ktoré nemožno poľnohospodársky obrábať, alebo na zriadenie rybochovných rybníkov na pôde trvale zamokrenej a nevhodnej na poľnohospodársku výrobu,

f) na umiestnenie signálov, stabilizačných kameňov a iných značiek na geodetické účely, stožiarov nadzemného vedenia, vstupných šachiet podzemného vedenia, pokiaľ v jednotlivých prípadoch nejde o plochu väčšiu ako 30 m^2,

g) na umiestnenie prečerpávacích staníc, vrtov a studní a staníc nadzemného (podzemného) vedenia, pokiaľ odnímaná plocha v jednotlivých prípadoch nepresahuje 55 m^2, a veterných jám,

h) na účely ochrany prírody alebo na vykonávanie archeologických výskumov a výkopov,

ch) na nepoľnohospodárske účely po čas kratší ako jeden rok, včítane uvedenia pôdy do pôvodného stavu.

§ 23
Ekonomická ujma

(1) organizácia, v záujme ktorej sa poľnohospodárska pôda odníma poľnohospodárskej výrobe alebo sa hospodárenie na takej pôde obmedzuje alebo sťažuje, je povinná odstrániť, s výnimkou uvedenou v odseku 4, ekonomickú ujmu, ktorá socialistickej poľnohospodárskej organizácii vznikla

a) odňatím pôdy,

b) zriadením ochranných pásem na ochranu zdravotnej nezávadnosti nádrží povrchových vodných zdrojov pitnej vody na hromadné zásobovanie obyvateľstva alebo na ochranu prírodných liečivých zdrojov,

ak tým došlo k podstatnému zásahu do hospodárenia socialistickej poľnohospodárskej organizácie.

(2) Ekonomická ujma sa odstraňuje opatreniami slúžiacimi na intenzifikáciu poľnohospodárskej výroby. Organizácia, ktorá je podľa odseku 1 povinná ekonomickú ujmu odstrániť, môže túto povinnosť splniť buď tým, že poskytne na uvedené opatrenia finančné prostriedky, alebo urobí tieto opatrenia sama.

(3) Pri ochranných pásmach uvedených v odseku 1 písm. b) platí o rozhodovaní v pochybnostiach o tom, či ide o podstatný zásah, ustanovenie § 13a ods. 6 obdobne; o vyčíslení ekonomickej ujmy a o návrhu opatrení na jej odstránenie, o dohode o jej odstránení prípadne o rozhodnutí o povinnosti ekonomickú ujmu odstrániť platí ustanovenie § 13a ods. 7 a § 14 ods. 2 primerane.

(4) Ekonomická ujma sa neodstraňuje pri ochranných pásmach I. stupňa zdrojov pitnej vody na hromadné zásobovanie obyvateľstva a pri užších ochranných pásmach prírodných liečivých zdrojov.

§ 24

Podrobnosti o ekonomickej ujme a o jej odstraňovaní ustanoví vláda Československej socialistickej republiky nariadením.

ČASŤ VII
Osobitné ustanovenia

§ 25

Ustanovenia § 7 ods. 1, § 10, § 13a, § 14 a § 15 neplatia v prípadoch použitia poľnohospodárskej pôdy a ostatných súčastí poľnohospodárskeho pôdneho fondu:

a) na umiestnenie signálov, stabilizačných kameňov a iných značiek na geodetické účely, stožiarov nadzemného vedenia, vstupných šachiet podzemného vedenia, pokiaľ v jednotlivýhc prípadoch nejde o plochu väčšiu ako 30 m2,

b) na umiestnenie prečerpávacích staníc, vrtov a studní a staníc nadzemného (podzemného) vedenia, pokiaľ v jednotlivých prípadoch nejde o plochu väčšiu ako 55m^2, a veterných jám,

c) na nepoľnohospodárske účely po dobu kratšiu ako jeden rok vrátane uvedenia pôdy do pôvodného stavu.

§ 26

V prípadoch uvedených v § 25 písm. c) je však ten, kto poľnohospodársku pôdu odníma poľnohospodárskej výrobe, povinný vopred prerokovať s orgánom ochrany poľnohospodárskeho pôdneho fondu použitie poľnohospodárskej pôdy na nepoľnohospodárske účely a ohlásiť ukončenie jej nepoľnohospodárskeho použitia a jej uvedenie do pôvodného stavu.

ČASŤ VIII
Pokuty

§ 27

(1) Organizáciám, ktoré porušia povinnosti uvedené v odseku 2, môžu orgány ochrany poľnohospodárskeho pôdneho fondu ukladať pokuty až do výšky 500 000 Kčs.

(2) Pokuty sa ukladajú

a) za neoprávnené zaberanie pôdy, ktorá je súčasťou poľnohospodárskeho pôdneho fondu, alebo za neoprávnenú činnosť na tejto pôde, poškodzujúcu poľnohospodársku výrobu,

b) za uskutočnenie zmeny kultúry bez súhlasu príslušného orgánu ochrany poľnohospodárskeho pôdneho fondu, pokiaľ je tento súhlas podľa § 4 potrebný,

c) za nedostatočné obrábanie alebo nedostatočné využívanie poľnohospodárskej pôdy,

(3) Orgány ochrany poľnohospodárskeho pôdneho fondu môžu ukladať pokuty aj pracovníkom organizácie, ktorí porušenie jej povinnosti zavinili, ak nejde o trestný čin alebo prečin; výška pokuty u pracovníka môže byť najviac trojnásobok jeho priemerného zárobku.[6]) Ak pracovníkovi bola uložená pokuta podľa tohto ustanovenia, nemožno mu za tento čin uložiť pokutu podľa iných predpisov.

(4) Pokutu možno uložiť do jedného roka odo dňa, keď sa orgán príslušný na jej uloženie dozvedel o porušení povinnosti, najneskôr však do 3 rokov odo dňa, keď k porušeniu povinnosti došlo.

(5) Uložením pokuty organizácii zostáva nedotknutá trestná zodpovednosť jej pracovníkov i zodpovednosť organizácie podľa predpisov o náhrade škody.

ČASŤ IX
Spoločné, prechodné a záverečné ustanovenia

§ 28

Socialistické hospodárske organizácie, ktoré sú užívateľmi (vlastníkmi) pôdy patriacej do poľnohospodárskeho pôdneho fondu, sú povinné v spolupráci s orgánmi geodézie a kartografie viesť vlastnú (podnikovú) evidenciu pôdy.

§ 29

(1) Nezastavané pozemky, ktoré dosiaľ neboli vyňaté z poľnohospodárskeho pôdneho fondu v chatových lokalitách vzniknutých predo dňom začiatku účinnosti zákona a ktorých dostavba je v súlade so zámermi územného plánovania, sa môžu použiť na výstavbu rekreačných chát len tam, kde to určí Ministerstvo poľnohospodárstva a výživy Českej socialistickej republiky alebo Ministerstvo poľnohospodárstva a výživy Slovenskej socialistickej republiky.

(2) Povinnosť odstrániť ekonomickú ujmu sa nevzťahuje na prípady, v ktorých bol daný predchádzajúci súhlas pred 1. októbrom 1976.

§ 30

(1) Federálne ministerstvo poľnohospodárstva a výživy vydá podrobnejšiu úpravu

a) o tom, ktoré pozemky patria do poľnohospodárskeho pôdneho fondu, a o zakladaní a vedení vlastnej (podnikovej) evidencie pôdy poľnohospodárskymi organizáciami,

b) povinností užívateľov (vlastníkov) poľnohospodárskej pôdy pri zabezpečovaní riadneho hospodárenia na poľnohospodárskej pôde, najmä s ohľadom na jej intenzívne a racionálne využívanie na modernú poľnohospodársku veľkovýrobu,

c) o podmienkach a postupe pri odnímaní pôdy z poľnohospodárskeho pôdneho fondu, najmä pri odnímaní na účely zalesnenia alebo zaradenia medzi pozemky, ktoré nemožno poľnohospodársky obrábať, a o náležitostiach plánov rekultivácie,

d) ochrany poľnohospodárskeho pôdneho fondu pri územnoplánovacej činnosti, pri spracúvaní návrhov na určenie dobývacích priestorov, pri prípravnej dokumentácii stavieb a pri ťažobnej a priemyslovej činnosti,

e) na upresnenie prípadov uvedených v § 22.

(2) Ministrestvo poľnohospodárstva a výživy Českej socialistickej republiky a Ministerstvo poľnohospodárstva a výživy Slovenskej socialistickej republiky ustanoví spôsob zisťovania bonitných tried poľnohospodárskej pôdy.

§ 31
Zrušujú sa

zákon č. 48/1959 Zb. o ochrane poľnohospodárskeho pôdneho fondu, vyhláška Ministerstva pôdohospodárstva č. 7/1960 Zb. o ochrane poľnohospodárskeho pôdneho fondu.

§ 32
Účinnosť

Tento zákon nadobúda účinnosť 1. septembrom 1966.

Zákon č. 75/1976 Zb., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 53/1966 Zb. o ochrane poľnohospodárskeho pôdneho fondu, nadobudol účinnosť 1. októbrom 1976.

Indra v. r.

1) Príloha vyhlášky Ústrednej správy geodézie a kartografie č. 23/1964 Zb., ktorou sa vykonáva zákon č. 22/1964 Zb. o evidencii nehnuteľností, oddiel B č. 5 písm. i).

2) Zákon č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku (stavebný zákon).

3) § 39 a nasl. zákona č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku (stavebný zákon).

4) Zákon č. 41/1957 Zb. o využití nerastného bohatstva (banský zákon)

5) Zákon ČNR č. 77/1969 Zb. o Štátnom fonde na zúrodnenie pôdy a zákon SNR č. 179/1969 Zb. o Štátnom fonde na zúrodnenie pôdy.

6) § 275 Zákonníka práce.

Vydavateľ Zbierky zákonov Slovenskej republiky a prevádzkovateľ právneho a informačného portálu Slov-Lex dostupného na webovom sídle www.slov-lex.sk je Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, Župné námestie 13, 813 11 Bratislava, tel.: 02 571 01 000, e-mail: helpdesk@slov-lex.sk.